

Saopštenje za javnost

Tokom posljednje četiri godine svjedoci smo ubrzanom raspadu svjetskog poretka uspostavljenog nakon Drugog svjetskog rata. Taj je raspad jasno nagoviješten agresijom Rusije na Ukrajinu; dodatno je, na najokrutniji mogući način, produbljen zločinom genocida koji je Izrael počinio u Pojasu Gaze, kao kulminacijom izraelskog višedecenijskog državnog terora nad Palestincima; a još šire dimenzije poprimio je tokom agresije Izraela i SAD na Iran, dva puta u nepunih devet mjeseci.

Kao pripadnik akademske zajednice, posvećen visokoškolskom obrazovanju mladih generacija i naučnoistraživačkom radu, nisam pozvan baviti se političkim implikacijama i opravdanjima agresije na Iran (premda je njihova licemjerna priroda potpuno jasna); međutim, osjećam se dužnim saopštiti sljedeće:

- Osuđujem agresiju Izraela i SAD na Iran, kao čin suprotan svim normama međunarodnog prava.
- Posebnu osudu zaslužuju napadi na nezaštićene civile, žene i djecu, kao i atentati na predstavnike civilne vlasti.
- S nevjericom gledam slike razaranja bolnica, univerzitetskih kampusa i kulturnog blaga od neprocjenjive vrijednosti, prizore koji podsjećaju na razaranja naše zemlje tokom 90-ih godina prošlog stoljeća.
- Užasnut sam napadom na žensku osnovnu školu u gradu Minab, u prvim satima agresije; ukoliko ovaj svijet uopće preživi trenutno stanje koje iz dana u dan postaje sve gore, nalogodavci i izvršitelji tog bestijalnog zločina moraju biti sudski gonjeni i kažnjeni.

Kao iranist, želim podsjetiti javnost na sljedeće:

- Iran je zemlja s višemilenijskom kulturnom i duhovnom tradicijom, i jedna od kolijevki ljudske civilizacije.
- Ljudskom je rodu Iran podario niz briljantnih naučnika u brojnim naučnim oblastima, kao i umjetnika u različitim granama umjetnosti, a posebno književnosti i, u novije vrijeme, kinematografiji.
- Kroz Iran su prolazile vojske Aleksandra Velikog, Sa'd ibn Ebi Vekkasa i Hulagukana, ali nijedna nije uspjela razoriti stoljećima sedimentirano iransko kulturno i duhovno tkivo.
- Iran je zemlja koja u posljednja dva stoljeća nije vodila rat izvan svojih granica.
- Suprotno predodžbama onih koji ga ne poznaju, iransko je društvo u ideološkom smislu pluralno; takva je i iranska dijaspora širom svijeta.
- Mnogi Iranci u zemlji i izvan nje s pravom kritiziraju stanje u iranskom društvu i zahtijevaju društvene reforme i promjene; međutim, njihovo je ostvarenje obaveza samih Iranaca i mora biti plod društvenog konsenzusa, a na posljedica uplitanja stranog faktora.

- Iranci su ponosan i državotvorno svjestan narod; bez obzira na ideološke razlike, u okolnostima agresije na njihovu zemlju ostvarili su fascinantno nivo društvene kohezije i solidarnosti.

Na kraju, kao građanin Bosne i Hercegovine, ne zaboravljam pomoć Irana našoj zemlji u najtežim trenucima njene novije historije.

Zbog svega navedenog, izražavam punu ljudsku i akademsku solidarnost s prijateljskim iranskim narodom, a posebno s pripadnicima iranske akademske zajednice.

31. III 2026.

Prof. dr. Namir Karahalilović

